

4 januari 1988/Nr. 6479/Directoraat-generaal van de Volksgezondheid/Directie Gezondheidszorgberoepen en –
opleidingen/Hoofdafd. Verplegende en Verzorgende Beroepen en Opleidingen

De staatsecretaris van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
Gelet op onderdeel A van het koninklijk besluit van 21 december 1928 nr. 104 (Stcrt 1928, 253) tot uitvoering
van de Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702):

Besluit:

Hoofdstuk I Algemeen

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. *de minister*: de minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur;
- b. *de hoofdinspecteur*: de geneeskundige hoofdinspecteur van de volksgezondheid;
- c. *de inspecteur*: de geneeskundige inspecteur van de volksgezondheid;
- d. *de gecommiteerde*: de door de minister op voordracht van de hoofdinspecteur benoemde deskundige;
- e. *de instelling*: een algemeen ziekenhuis.

Hoofdstuk II Erkenningen

Artikel 2

1. Tot het geven van de opleiding ter verkrijging van de aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging kan de minister, gezien het advies van de hoofdinspecteur, aan een instelling een erkenning verlenen.
2. De erkenning kan slechts betreffen een instelling die als algemeen ziekenhuis erkend voorlopig erkend is krachtens de Ziekenfondswet (Stb. 1986, 347) en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (Stb. 1967, 655).
3. De instelling dient te beschikken over zodanige voorzieningen dat aan de eisen, vervat in het in artikel 21 bedoelde Praktijkopleidingsboek voldaan kan worden, waaronder in ieder geval:
  - a. een verloskundige afdeling, waar het aantal bevallingen ten minste 300 per jaar bedraagt en waar het aantal vrouwen dat aansluitend het kraambed doorbrengt ten minste 80 per jaar bedraagt;
  - b. een gynaecologische afdeling, waar het aantal klinische operaties ten minste 20 per jaar bedraagt;
  - c. afdelingen waar behalve de algemene obstetrie en de algemene gynaecologie in ieder geval ook de endocrinologie, oncologie, infertilititeit, geboorteregeling en sexuologie worden beoefend;
  - d. een afdeling voor zieke pasgeborenen.
4. Bij de erkenning wordt, gelet op de bouw en de ruimtelijke outillage van de instelling, alsmede op de aanwezige leermiddelen, beoordeeld of deze instelling geschikt is voor het geven van de theoretische en praktische opleiding tot de aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging.
5. De erkenning wordt uitsluitend verleend aan instellingen die geen winst beogen.
6. Aan de erkenning kunnen voorwaarden verbonden worden.

Artikel 3

1. De erkenning, bedoeld in artikel 2, eerste lid, kan worden verleend aan meer instellingen te zamen, welke ten aanzien van de opleiding aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging een samenwerkingsverband hebben aangegaan, met dien verstande dat de overeenkomst tot samenwerking betreffende de opleiding door de minister moet zijn goedgekeurd.
2. Het in artikel 2, tweede tot en met zesde lid, bepaalde is van overeenkomstige toepassing. Bij de erkenning

kunnen ten aanzien van het samenwerkingsverband voorwaarden worden gesteld.

Artikel 4

In het belang van de opleiding kan een onderdeel hiervan in een andere instelling plaatsvinden. Het hoofd van de opleiding doet hiertoe een voorstel aan de hoofdinspecteur, die aan de goedkeuring voorwaarden kan verbinden.

Artikel 5

Een erkenning, bedoeld in de artikelen 2 en 3, kan tevens worden verleend in het geval dat de betrokken instelling of instellingen de opleiding aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging geeft of geven in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut voor verpleegkundige of verzorgende beroepen, met dien verstande dat de rechtsvorm en de statuten van de instelling die het opleidingsinstituut exploiteert, en de overeenkomst tot samenwerking betreffende de opleiding door de minister moeten zijn goedgekeurd.

Artikel 6

1. Aan een erkenning worden in elk geval de volgende voorwaarden verbonden:

a. de dagelijkse leiding van de opleiding berust bij een verpleegkundige die scholing op het gebied van de obstetrische en gynaecologische verpleging heeft genoten en bovendien in het bezit is van:

- een diploma van één der hogere opleidingen voor verpleegkundigen behaald voor 1 september 1984, dan wel;
- een diploma van één der opleidingen voor docenten ten behoeve van instellingen voor gezondheidszorg, dan wel;
- een diploma van één van de opleidingen tot leraar verpleegkundige, dan wel;
- een diploma MO-pedagogiek.

b. ten behoeve van het theoretische onderwijs moet een voldoende aantal docenten aanwezig zijn;

c. praktijkbegeleiding geschiedt door verpleegkundigen die een scholing op het gebied van de obstetrische en gynaecologische verpleging hebben genoten alsmede beschikken over didactische vaardigheden. De werkbegeleiding geschiedt door A-, MBO- en HBO-verpleegkundigen, die aan het ziekenhuis zijn verbonden en een scholing hebben genoten op het gebied van de obstetrische en gynaecologische verpleging;

d. het aantal cursisten en het aantal verpleegkundigen moet in een evenwichtige verhouding staan;

e. betreffende het extramurale gedeelte van de opleiding dient een samenwerkingsovereenkomst te worden gesloten tussen de instelling en de extramurale instanties die betrokken zijn bij het onderwijs en de te verzorgen extramurale praktijkleerperiode.

2. De directie van de instelling draagt zorg dat de volgende punten in een schriftelijke regeling vastgelegd worden, welke voor de aanvang van de opleiding aan de cursist ter hand wordt gesteld:

- a. een beschrijving van het doel en de inhoud van de opleiding;
- b. een verwijzing naar de tekst van deze regeling;
- c. de organisatorische plaats van de opleiding in de instelling;
- d. de praktijkleerperiode buiten de instelling;
- e. de verantwoordelijkheden en de daarbij behorende bevoegdheden van de bij de opleiding betrokken personen;
- f. de structuur van de opleiding;
- g. een opgave van aan de opleiding deelnemende docenten en praktijkbegeleiders;
- h. de wijze van begeleiding van cursisten in de leer- en werksituatie;
- i. de procedure volgens welke en criteria aan de hand waarvan het functioneren van de cursist en door hem gemaakte verslagen en werkstukken worden beoordeeld;
- j. de regeling van het examen en de toetsen, omvattend de tijdstippen, de vakken, de wijze van afnemen en de wijze van beoordelen van de resultaten, alsmede de duur van de afwijzing voor zover een en ander niet wettelijk is geregeld;
- k. het aantal af te tekenen onderdelen in het Praktijkopleidingsboek bedoeld in artikel 21;
- l. de criteria die worden gehanteerd bij de beoordeling van het eindgesprek;

- m. de wijze waarop het eventueel gemiste praktische en theoretische onderwijs dient te worden ingehaald;
  - n. de mogelijkheden om beroep ter zake van de opleiding in te stellen.
3. Tijdens de opleiding kan geen wijziging in de in het tweede lid genoemde regeling worden aangebracht.

Artikel 7

In geval van een erkenning als bedoeld in artikel 3 worden de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder c, d en e, ten aanzien van elke instelling afzonderlijk gesteld en worden de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder a en b, ten aanzien van de instellingen gezamenlijk gesteld.

Artikel 8

In geval van een erkenning als bedoeld in artikel 3 worden in elk geval aan iedere instelling afzonderlijk de voorwaarden, genoemd in artikel 6, eerste lid, onder c, d en e gesteld.

Artikel 9

De minister kan, gezien het advies van de hoofdinspecteur, ontheffing verlenen van het in artikel 6, eerste lid, bepaalde. Aan de ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden.

Artikel 10

De minister kan, de hoofdinspecteur en het bestuur van de betrokken instelling gehoord, een krachtens de artikelen 2, 3 of 5 verleende erkenning intrekken, indien niet meer wordt voldaan aan de bij die erkenning gestelde voorwaarden.

Hoofdstuk III De opleiding

Paragraaf 1 Toelating

Artikel 11

1. Tot de opleiding worden toegelaten diegenen die in het bezit zijn van het diploma A-verpleegkundige of het diploma MBO-V of HBO-V.

Paragraaf 2 Gegevens betreffende de opleiding

Artikel 12

1. Ten hoogste twee maanden en ten minste een maand voor het begin van de opleiding wordt aan de hoofdinspecteur opgave gedaan van:
  - a. het aantal voor de opleiding aan te nemen cursisten;
  - b. het aantal cursisten dat reeds in opleiding is;
  - c. het aantal verpleegkundigen met een scholing op obstetrische en gynaecologische verpleging dat op de betreffende afdeling werkzaam is waar de opleiding plaatsvindt.
2. Er dient een opleidingswerkplan te worden opgesteld. De hoofdinspecteur kan een afschrift daarvan verlangen.

Artikel 13

Ten hoogste één maand na het begin van de opleiding wordt aan de inspecteur een nominatieve opgave van de toegelaten cursisten verstrekt.

Paragraaf 3 De wijze van opleiden

Artikel 14

De opleiding bestaat uit een theoretisch en een praktisch deel en duurt in totaal 15 maanden, waarin 250 lessen voor theorie met inbegrip van de examens, zoals aangegeven in artikel 18, zijn vervat. De opleiding wordt in arbeidstijd gegeven. Per dag mogen maximaal zeven lessen worden gegeven. De cursist dient in dienstverband van ten minste 80% aan de instelling te zijn verbonden. Indien het dienstverband minder dan 100% omvat wordt de duur van de opleiding evenredig verlengd.

Artikel 15

Indien afwezigheid van de cursist tot gevolg heeft dat onderdelen van de opleiding niet op het oorspronkelijk vastgestelde tijdstip behaald dan wel afgesloten zijn, zal de cursist de gemiste onderdelen zo spoedig mogelijk alsnog moeten behalen. Indien hiertoe geen mogelijkheden aanwezig zijn, wordt de cursist in de eerstvolgende cursusgroep geplaatst. Het hoofd van de opleiding meldt deze beslissing met redenen omkleed aan de hoofdinspecteur.

Artikel 16

De minister kan, na advies van de hoofdinspecteur, goedkeuring verlenen aan een programma van een experimentele opleiding en het examen dat volgens dat programma wordt afgelegd. De goedkeuring kan slechts worden verleend indien de betreffende instelling of instellingen een erkenning is verleend op grond van de artikelen 2, 3 of 5. Aan deze goedkeuring kunnen voorwaarden worden verbonden.

Hoofdstuk IV

Paragraaf 1 Inhoud van de opleiding

Artikel 17

De opleiding dient zodanig te zijn ingericht dat de verpleegkundige met de aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging in staat is om:

- a. op grond van de hulpvraag van de gezonde zwangere, de barende, de kraamvrouw en de pasgeborene de individuele zorgverlening te plannen, te organiseren, uit te voeren en te evalueren;
- b. de kraamverzorgende bij het onder a genoemde te begeleiden;
- c. verpleegkundige problemen te herkennen en te analyseren uitgaande van een complexe verpleegsituatie van een patiënt en haar hulpvraag en op grond hiervan de individuele verpleging te plannen, te organiseren, uit te voeren en te evalueren;
- d. verantwoordelijkheid te dragen voor de coördinatie van en de continuïteit in de zorg;
- e. leerlingen/stagiaires te begeleiden bij het uitvoeren van het verpleegproces;
- f. in een verpleegeenheid het werk te plannen, te organiseren en te leiden, samen te werken met andere hulpverlenende disciplines, patiënten en hun naasten;
- g. een aandeel te leveren in preventie;
- h. adviezen en voorlichting te geven aan de gezonde zwangere, de kraamvrouw en haar gezinsleden of relaties;
- i. voorlichting te geven aan de patiënt;
- j. mee te werken aan de ontwikkeling van het beroep;
- k. de bijdrage van de verpleegkundige dienstverlening in het geheel van de gezondheidszorg aan te geven;
- l. de maatschappelijke en levensbeschouwelijke invloeden op de gezondheidszorg in het algemeen en op de verpleging in het bijzonder op kritische wijze te beschouwen;
- m. inter- en intradisciplinair consultatie te verlenen en advies te geven.

Artikel 18

1. In de opleiding moet aandacht geschonken worden aan kennis, vaardigheden en attitude zoals deze te herleiden zijn uit bijlage 1 en 2 bij deze regeling.
2. Het theoretisch onderwijs omvat 240 lessen, verdeeld over de volgende leergebieden tot de daarbij aangegeven uren, alsmede 10 examen- en toetsuren.

a. Leergebied verpleegkunde:

speciële verpleegkunde; beroepsethiek; thuiszorg - maatschappelijke gezondheidszorg en begeleiding van leerlingen: totaal 80 uur.

b. Beroepsondersteunende vakken:

gedragwetenschappen en sociale vaardigheden organisatiekunde; voedings- en dieetleer; preventie; juridische aspecten; levensbeschouwelijke stromingen en culturele achtergronden en keuzevakken: totaal 80 uur.

c. Medische vakken:

obstetrie: neonatologie en gynaecologie: totaal 190 uur.

Artikel 19

1. De vakken worden gedoceerd door personen die voldoen aan de onderstaande bij die vakken vermelde benoembaarheidseisen.

a. Leergebied verpleegkunde

Speciële verpleegkunde: verpleegkundige met een scholing op het gebied van de obstetrische en gynaecologische verpleging en bovendien in het bezit van een diploma van één van de opleidingen tot leraar verpleegkunde, het diploma van een opleiding docent ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg, dan wel een diploma van een der hogere opleidingen voor verpleegkundigen behaald voor 1 september 1984 dan wel een MO-akte pedagogiek;

Beroepsethiek: docent verpleegkunde in het bezit van het diploma A-verpleegkundige, MBO-V of HBO-V alsmede een diploma van één van de opleidingen tot leraar verpleegkunde, het diploma van een opleiding docent ten behoeve van instellingen in de gezondheidszorg, dan wel een diploma van een der hogere opleidingen voor verpleegkundigen behaald voor 1 september 1984 dan wel een MO-akte pedagogiek;

Thuiszorg – maatschappelijke gezondheidszorg: een verpleegkundige in het bezit van het diploma MBO-V of HBO-V;

een verpleegkundige met MGZ-aantekening, dan wel met vergelijkbare kennis ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Begeleiding van de leerlingen: relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding.

b. Beroepsondersteunende vakken

Gedragwetenschappen en sociale vaardigheden: relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Organisatiekunde: relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Voedingsleer: diëtist; docent N17, N18 of N19; docent 1e graads van de opleiding in de gezondheidskunde met differentiatie diëtetik;

Dieetleer: diëtist; docent 1e graads van de opleiding in de gezondheidskunde met differentiatie diëtetik;

Gezondheidskunde en preventie: verpleegkundige die voldoet aan de eisen als aangegeven onder a, tweede onderdeel, dan wel een relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Juridische aspecten: jurist, mits gezondheidsrecht of ziekenhuiswetenschappen deel uitmaakt van het doctoraal examen dan wel een relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Levensbeschouwelijke stromingen en culturele achtergronden: relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding;

Keuzevakken: relevante opleiding ter beoordeling van het hoofd van de opleiding.

c. medische vakken

Obstetrie:

- fysiologie: verloskundige, specialist geregistreerd in het betreffende specialisme;
- pathologie: specialist geregistreerd in het betreffende specialisme;

Neonatologie: specialist geregistreerd in het betreffende specialisme;

Gynaecologie: specialist geregistreerd in het betreffende specialisme.

2. De minister kan, na advies van de hoofdinspecteur, van de in het eerste lid genoemde benoembaarheidseisen ontheffing verlenen. Hij kan aan deze ontheffing voorwaarden verbinden.

Artikel 20

Het praktisch onderwijs omvat in ieder geval de volgende onderdelen:

- het leren verplegen van patiënten met gynaecologische aandoeningen, zowel op het gebied van de fertiliteit, anticonceptie, algemene gynaecologie en oncologie;
- het verkrijgen van inzicht en het leren verlenen van voor- en nazorg zowel intra- als extramuraal bij patiënten die een gynaecologisch(e) onderzoek of behandeling ondergaan;
- het leren zorg te verlenen aan zwangeren, barenden, kraamvrouwen en pasgeborenen, zowel intra- als extramuraal;
- het verkrijgen van inzicht in de extramuraal gezondheidszorg met betrekking tot de zwangere, de barende, de kraamvrouw, de pasgeborene en de zuigeling;
- het leren verplegen van zwangeren, barenden en kraamvrouwen in een pathologische situatie;
- het verkrijgen van inzicht in en het leren verlenen van zorg bij zwangeren, barenden en kraamvrouwen, die een specifiek(e) onderzoek of behandeling ondergaan;
- het leren verplegen van zieke pasgeborenen, prematuren en dysmaturen;
- het verkrijgen van inzicht in en het leren verlenen van zorg bij zieke pasgeborenen die een specifiek(e) onderzoek of behandeling ondergaan.

2. Het praktisch onderwijs omvat tevens de onderdelen, genoemd in artikel 21, tweede lid, vijfde tot elfde gedachtesstreepje.

3. Cursisten met een aantekening kinderverpleging behoeven de praktijkleerperiode op de afdeling voor zieke pasgeborenen en vroeggeborenen niet te doorlopen mits de aantekening niet langer dan 2 jaar voor aanvang van deze opleiding behaald is.

4. Cursisten met een aantekening MGZ kunnen worden vrijgesteld van de praktijkleerperiode met betrekking tot de extramuraal gezondheidszorg.

Artikel 21

1. Ten behoeve van het praktisch gedeelte van de opleiding wordt gebruik gemaakt van het Praktijkopleidingsboek, neergelegd in bijlage 3 van deze regeling.

2. In het Praktijkopleidingsboek worden door of vanwege het hoofd van de opleiding aangetekend:

- de aanvang van de opleiding, de datum waarop het diploma is behaald en het registratienummer;
- de ingevolge deze regeling verleende vrijstellingen;
- de onderbreking van de opleiding;
- de met succes afgesloten praktijkleerperioden van de opleiding;
- de verpleegkundige werkstukken;
- de bijgewoonde en gegeven klinische lessen;
- de bijgewoonde patiëntenbesprekingen;
- de behaalde praktijkleerdoelen;
- de taken tijdens de opleiding verricht;
- de bijgewoonde fysiologische baringen;
- de bijgewoonde pathologische baringen.

Paragraaf 2 Evaluatie

Artikel 22

1. Aan het einde van iedere praktijkleerperiode wordt het functioneren van de cursist geëvalueerd en wordt een schriftelijke waardering opgesteld door de praktijkbegeleider, na overleg met de hoofdverpleegkundige van de desbetreffende afdeling of leidster-docente van het kraamcentrum en de cursist.
2. Tevens wordt ten minste eenmaal tijdens iedere praktijkleerperiode op een bepaalde afdeling of in het kraamcentrum het functioneren van de cursist in een begeleidingsgesprek met de cursist door de praktijkbegeleider, na overleg met de hoofdverpleegkundige van de desbetreffende afdeling of leidster-docente van het kraamcentrum, besproken.
3. Aan het einde van de praktijkleerperiodes wordt door of namens het hoofd van de opleiding beoordeeld, op basis van de waardering van het eerste lid, of de cursist tot het examen kan worden toegelaten.
4. De cursist mag voor één praktijkleerperiode een onvoldoende waardering behalen; deze dient de cursist over te doen. Indien de cursist wederom een onvoldoende waardering behaalt, wordt hij uitgesloten van het vervolgen van de opleiding in de desbetreffende instelling.
5. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding, na overleg met de directie van de instelling, kan de cursist nog eenmaal in de gelegenheid gesteld worden deze praktijkleerperiode te doorlopen.

Paragraaf 3 Examen

Artikel 23

1. Het examen bestaat uit een schriftelijke toetsing en een eindgesprek.
2. De toetsen worden na de met goed gevolg afgesloten praktijkleerperiodes schriftelijk afgenomen in de volgende vakken:
  - speciële verpleegkunde;
  - thuiszorg en maatschappelijke gezondheidszorg;
  - obstetrie;
  - gynaecologie;
  - neonatologie.
3. De cursist is voor de toetsing geslaagd indien hij voor ieder vak een voldoende heeft behaald. Het bewijs dat de toetsing met goed gevolg is afgelegd heeft een geldigheidsduur van 1 jaar.
4. Een cursist die niet geslaagd is voor de toetsing kan de vakken die met een onvoldoende zijn gewaardeerd, eenmaal overdoen.
5. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding, na overleg met de directie van de instelling, kan de cursist een tweede maal in de gelegenheid gesteld worden de toetsen die met een onvoldoende zijn gewaardeerd, over te doen.

Artikel 24

1. De cursist wordt tot het eindgesprek toegelaten, indien hij:
  - a. een voldoende waardering heeft behaald voor de praktijkleerperiodes;
  - b. is geslaagd voor de toetsen;
  - c. voldaan heeft aan het gestelde in het Praktijkopleidingsboek.
2. De cursist die niet heeft voldaan aan het gestelde in het eerste lid, wordt eenmaal in de gelegenheid gesteld hieraan alsnog te voldoen, met dien verstande dat indien hij aan het gestelde in het eerste lid, onder b, heeft voldaan, hij deze toetsen niet hoeft over te doen.
3. Het eindgesprek vindt plaats in de laatste maand van de opleiding.
4. Het hoofd van de opleiding zendt ten hoogste twee en ten minste één maand voor de datum van het eerste eindgesprek aan de inspecteur:

- a. een nominatieve opgave van de kandidaten die zullen deelnemen;
  - b. per kandidaat de volgende bescheiden:
    - een bewijs dat iedere praktijkleerperiode met een voldoende is gewaardeerd;
    - een verklaring dat de toetsen met een voldoende zijn gewaardeerd;
    - een bewijs dat aan het gestelde in het Praktijkopleidingsboek is voldaan;
  - c. een opgave van de deskundigen, verbonden aan de instelling, die zitting zullen nemen in de examencommissie, bedoeld in artikel 25;
  - d. een opgave van de samenstelling van de gesprekscommissie bedoeld in artikel 26.
5. Wanneer de inspecteur constateert dat een kandidaat niet voldoet aan de eisen voor toelating tot het eindgesprek kan hij de toelating tot dit eindgesprek weigeren. Hij geeft daarvan kennis aan het hoofd van de opleiding.

Artikel 25

1. Het eindgesprek vindt plaats onder verantwoordelijkheid van een examencommissie, bestaande uit het hoofd van de opleiding dat tevens als voorzitter optreedt, en twee leden die als docent aan de opleiding verbonden zijn. Een van hen treedt op als secretaris en draagt zorg dat bij het eindgesprek het Praktijkopleidingsboek, de toetsen, het verpleegkundig werkstuk alsmede de waardering van de praktijkleerperioden aanwezig zijn. De examencommissie neemt ten aanzien van de organisatie de aanwijzingen van de inspecteur in acht.
2. Het hoofd van de opleiding doet voor ieder examen een voorstel aan de inspecteur voor de aanwijzing van gecommitteerden aan de hand van een door de hoofdinspecteur opgestelde lijst van gecommitteerden. De gecommitteerden vervullen hun functie volgens de instructie zoals vervat in bijlage 4 bij deze regeling. De gecommitteerden mogen niet verbonden zijn aan de instelling of het centraal opleidingsinstituut waar de eindgesprekken plaatsvinden.

Artikel 26

Angel 26

1. Het eindgesprek wordt gedurende 30 minuten aan de hand van een casus afgenomen door een gesprekscommissie die samengesteld is uit docenten en andere deskundigen op het gebied van obstetrische en gynaecologische verpleging.
2. Het verloop van het gesprek wordt vastgelegd in een protocol.
3. Tijdens het gesprek wordt getoetst of de kandidaat inzicht in de betreffende verpleegkundige beroepsuitoefening en -ontwikkeling heeft.

Artikel 27

1. De beoordeling van het gesprek geschiedt door de gesprekscommissie aan de hand van in het opleidingsreglement vastgestelde criteria. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de aanduidingen voldoende en onvoldoende.
2. De kandidaat is geslaagd voor het gesprek indien de beoordeling van het gesprek voldoende is.
3. Indien binnen de gesprekscommissie niet tot overeenstemming kan worden gekomen over de beoordeling van de kandidaat, wordt beschikt volgens een door het hoofd van de opleiding vooraf opgestelde procedure. Bij een onvoldoende waardering van het eindgesprek adviseert de examencommissie het hoofd opleiding over verlenging van de opleiding waarna een tweede eindgesprek plaatsvindt. De verlenging kan ten hoogste drie maanden bedragen.

Artikel 28

1. Wanneer een kandidaat tweemaal is afgewezen voor het gesprek, wordt hij van het vervolgen van de opleiding in de instelling uitgesloten. In bijzondere gevallen, ter beoordeling van het hoofd van de opleiding na overleg met de cursist, kan deze in de gelegenheid worden gesteld nog éénmaal aan het gesprek deel te nemen.

2. Indien een cursist zich op eigen verzoek terugtrekt voor het eindgesprek, zonder een naar het oordeel van het hoofd van de opleiding gegronde reden, wordt hij geacht te zijn afgewezen voor dat eindgesprek.

Artikel 29

1. Het bewijsstuk, dat wordt uitgereikt nadat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt ondertekend door de examencommissie, de geëmitteerden en de examenkandidaat.

2. Het hoofd van de opleiding draagt zorg dat een opgave gereed ligt overeenkomstig een door de hoofdinspecteur vastgesteld model, waarop de resultaten van de examenonderdelen worden vermeld. Deze resultaten dienen te worden bekrachtigd door de handtekening van de voorzitter van de examencommissie. Na afsluiting van de opleiding wordt deze opgave aan de hoofdinspecteur gezonden.

Artikel 30

1. De kosten, verbonden aan het afleggen van het mondeling examen en het herexamen, bedragen f 42,50 respectievelijk f 25.

2. Het in het eerste lid bedoelde bedrag wordt uiterlijk een maand voor de voorziene examendatum overgemaakt op postrekening 552796 ten name van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, CDFEZ, onder vermelding van de aard van de storting.

Artikel 31

1. De hoofdinspecteur en de betrokken inspecteur of een door hen aangewezen ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid hebben het recht de lessen, toetsen en de verschillende onderdelen van het examen bij te wonen.

2. De met de opleiding belaste personen zijn verplicht aan de hoofdinspecteur en de betrokken inspecteur of een door hen aangewezen ambtenaar van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid alle gewenste inlichtingen met betrekking tot de opleiding te verstrekken.

Artikel 32

1. Deze regeling wordt met bijlagen en de bijbehorende nota van toelichting in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt. Zij treedt terstond in werking en werkt terug tot 1 september 1987.

2. Deze regeling kan worden aangehaald als Regeling opleiding aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging.

Rijswijk, 4 januari 1988

De staatssecretaris voornoemd,

D.J.D. Dees

De in de beschikking bedoelde bijlagen, liggen ter inzage in de bibliotheek van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, Sir Winston Churchillaan 362. Rijswijk.

Toelichting

Algemeen

Op grond van artikel 2 van de Wet tot bescherming van het diploma van verpleegkundige (Stb. 1921, 702) kan een aantekening op het verpleegkundig diploma worden gegeven voor een bijzonder deel van de verpleegkunde. De hierop berustende Kraamaantekening van 21 december 1928 (Stcrt. 253) werd bij Besluit van 3 juli 1982 ingetrokken in verband met het feit dat de aantekening kraamverpleging niet meer werd gegeven; het onderwijs in de verloskundige en gynaecologische verpleegkunde werd een regulier onderdeel van de opleiding diploma A-

verpleegkundige. Daar deze opleiding slechts een oriëntatie geeft ten aanzien van de verloskundige verpleegkunde en tekort schiet met betrekking tot de opleiding van deskundigen op verloskundig en gynaecologisch verpleegkundig niveau, is het noodzakelijk een nieuwe opleiding obstetrische en gynaecologische verpleging te ontwikkelen naar aanleiding van het advies van de Commissie obstetrische en gynaecologische verpleegkunde.

Doelstelling van de opleiding is de aspirant-beroepsbeoefenaar tot het beheersen van zodanige kennis en vaardigheden te brengen dat hij in staat is:

- risicofactoren op te sporen;
- gespecialiseerde patiëntenzorg te verlenen;
- consultatie en advies te verlenen;
- kennis en vaardigheden te ontwikkelen en te verspreiden.

Deze doelstelling is overgenomen uit het Advies verpleegkundige zorgverlening aan kinderen en jeugdigen van de Nationale Raad voor de Volksgezondheid (1985).

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3. eerste lid: Indien instellingen een samenwerkingsverband aangaan kan dit zowel op het theoretische als op het praktische gedeelte betrekking hebben.

Artikel 5: Wanneer de opleiding in samenwerking met een centraal opleidingsinstituut wordt gegeven, berust de verantwoordelijkheid voor de opleiding bij de directies der deelnemende instellingen. Duidelijk zal moeten worden aangegeven hoe de delegatie van verantwoordelijkheden van de directie(s) van de instelling(en) naar het centraal opleidingsinstituut geregeld is. Hierbij kan verwezen worden naar het model samenwerkingsovereenkomsten van de Nationale Ziekenhuisraad. De samenwerkingsovereenkomst dient door de minister te worden goedgekeurd.

Artikel 6, eerste lid, onder a: De dagelijkse leiding berust bij een hoofd van de opleiding aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging. Gezien de aard van de inhoud van de opleiding is het noodzakelijk dat de verpleegkundige inbreng op dit niveau gewaarborgd is.

Artikel 12. tweede lid: Het opleidingswerkplan dient regelmatig te worden bijgesteld. De hoofdinspecteur werkt steekproefsgewijs en zal vooral ter voorbereiding van werkbezoeken de navolgende onderdelen van het opleidingswerkplan opvragen, te weten:

- de leerdoelen van het onderwijs, gerelateerd aan de eisen voor kennis, vaardigheden en attitude;
- de ordening van de leerstof;
- de onderlinge afstemming van het theoretische en het praktische onderwijs;
- de inhoud, omvang, opbouw en organisatie van de praktijkleerperioden en de externe stages;
- de toetsing en afronding van de diverse onderdelen van het theoretische en het praktische onderwijs.

Artikel 14: Een opleidingsduur van minimaal 15 maanden wordt op grond van het hieronder gestelde noodzakelijk geacht.

- Door de arbeidsduurverkorting en de toename van het aantal vakantiedagen blijkt dat niet meer voldaan kan worden aan de eisen ten aanzien van de praktijkleerperioden zoals aangegeven in het rapport van de Commissie opleiding obstetrische en gynaecologische verpleging dat in 1978 is verschenen. Dit rapport was gebaseerd op een 40-urige werkweek en 4 weken vakantie per jaar;

- Het instroomniveau van de cursisten is aan verandering onderhevig. Dezen hebben tijdens hun opleiding tot verpleegkundige niet meer dan 16 weken praktische ervaring opgedaan op het terrein van de obstetrische en gynaecologische verpleging;

- Gezien de eisen die door de opleiding aan de cursisten gesteld worden zoals het maken van verslagen, werkstukken, het geven van klinische lessen, zou een opleidingsduur korter dan 15 maanden de cursist te veel onder druk zetten;

- De opleidingsduur dient voldoende waarborgen te bieden voor een goede integratie van theorie en praktijk.

- Verlenging van de opleidingsduur bij dienstverband geschiedt uiteraard in die zin dat ieder onderdeel van de opleiding evenredig wordt verlengd.

Artikel 15: De regeling met betrekking tot de onderbrekingsdagen is grotendeels aan het hoofd van de opleiding overgelaten. Het is de bedoeling dat de cursist voldoet aan de eindtermen van de opleiding. Indien de cursist op grond van zijn afwezigheid bepaalde onderdelen niet kan behalen dan dient hij de desbetreffende onderdelen in te halen. Over het tijdstip waarop dat geschiedt, beslist het hoofd van de opleiding na overleg met het praktijkveld en de cursist.

Artikel 16: Het blijkt nuttig in verband met eventuele toekomstige ontwikkelingen de mogelijkheid van het instellen van experimenten in de regeling open te stellen. Uiteraard zullen de voorstellen tot de instelling van een experiment volledig uitgewerkt moeten worden. Een experiment is bedoeld om vernieuwingen in de opleiding tot stand te brengen en niet om knelpunten op te lossen. Op grond van artikel 3 van de wet kan een experimentele opleiding in het kader van dit besluit uitmonden in de aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging.

Artikel 18: In het theoretische deel van de opleiding is verpleegkunde het centrale leergebied. De leerstof van de ondersteunende vakken dient relevant te zijn voor de verpleegkundige beroepsuitoefening. De vakken zijn gegroepeerd in leergebieden: deze indeling is bedoeld als ordeningsprincipe ten einde integratie van vakken binnen een leergebied te bevorderen.

Artikel 19, eerste lid: Docenten dienen te beschikken over:

- a. vakbekwaamheid op het desbetreffende gebied;
- b. didactische vaardigheden;
- c. ervaring en affiniteit met het betreffende veld van de gezondheidszorg, een en ander ter beoordeling van het hoofd opleiding.

Artikel 19, tweede lid: Indien de ontheffing wordt verleend, zal hierbij in ieder geval als voorwaarde worden gesteld, dat de desbetreffende docent binnen een door de minister gestelde termijn een gerichte scholing volgt teneinde alsnog aan de benoembaarheidseisen te voldoen.

Artikel 20, eerste lid: De praktijkleerperioden worden als volgt verdeeld:

- a. een praktijkleerperiode van ten minste 8 weken op de afdeling gynaecologie (waaronder operatiekamer en polikliniek van die afdeling);
- b. een praktijkleerperiode van ten minste 10 weken op de afdeling verloskamer (waaronder polikliniek verloskunde);
- c. een praktijkleerperiode van ten minste 10 weken op de verpleegafdelingen verloskunde (zwangeren, kraamvrouwen en pasgeborenen);
- d. een praktijkleerperiode van ten minste 2 weken en ten hoogste 4 weken in de extramurale gezondheidszorg/kraamzorg;
- e. een praktijkleerperiode van ten minste 4 weken op de afdeling voor zieke pasgeborenen en vroeggeborenen;
- f. een praktijkleerperiode over de resterende tijd van de opleiding op een of meer van de bovengenoemde afdelingen naar interesse van de cursist ter aanvulling en verdieping van de opleiding en afhankelijk van het aanbod in de praktijk.

De duur van de praktijkleerperiode in de extramurale gezondheidszorg/kraamverzorging is gebaseerd op hetgeen nu al in de praktijk gebeurt.

Artikel 21, tweede lid: Onder een verpleegkundig werkstuk wordt verstaan een weergave van een of meer onderdelen van de verpleegkundige hulpverlening, die gerelateerd dient te zijn aan de eindtermen van de opleiding. Het werkstuk kan ook onderdelen van de verpleegkundige hulpverlening bevatten die direct op de individuele patiënt gerichte zorg kan overstijgen. Het werkstuk handelt over ervaringen van de cursist met betrekking tot de kraam-, gynaecologische, prematurenafdeling of kraamcentrum/E.M.G.Z. Dat kunnen ervaringen zijn met één of meer patiënten op de afdeling, ten aanzien van de organisatie van de afdeling zoals de samenwerking met de eigen of andere disciplines; het optreden van de verpleegkundigen ten aanzien van één of meer patiënten, familieleden, etc. Het werkstuk bevat derhalve de persoonlijke mening van de cursist.

Artikel 22: Om tot een verantwoorde evaluatie te komen is het noodzakelijk op iedere afdeling vooraf een introductiegesprek te houden waarin de verwachtingen van de leerling en de afdeling worden besproken om te komen tot vastlegging van de daar te realiseren praktijkleerdoelen.

Artikel 26, eerste lid: Een casus houdt in een voor de cursist herkenbare situatie waarin cliënten/patiënten zich bevinden die hulp behoeven. Hiertoe dient informatie opgenomen te zijn onder meer over de lichamelijke toestand, het geestelijk functioneren en de sociale achtergronden van de personen alsmede de medische diagnose.

Tevens dient informatie met betrekking tot de organisatorische aspecten van de werkzaamheden opgenomen te zijn, zoals:

- gegevens ten behoeve van de continuïteit van de zorg;
- gegevens ten behoeve van de samenwerking met andere disciplines in de intra- en extramurale gezondheidszorg;
- gegevens over de afdelingssituatie;
- gegevens met betrekking tot het begeleiden van leerlingen in opleiding voor diploma A-verpleegkundige of stagiaires.

De casus dient een half uur voor de aanvang van het examen aan de cursisten ter bestudering te worden voorgelegd, zodat de cursist in de gelegenheid gesteld wordt zich een beeld te vormen van de situatie, van de benodigde verpleegkundige zorg en de gewenste multi-disciplinaire samenwerking.

Artikel 26, tweede lid: Het protocol kan een ondersteunende functie hebben bij het verloop van het gesprek en bij de evaluatie en de beoordelingen van het gesprek.

Hiertoe dient de protocolist voldoende kennis te hebben van de opleiding aantekening obstetrische en gynaecologische verpleging en in voldoende mate boven het onderwerp van gesprek te staan. In aanmerking komen voor het maken van een protocol: een docent-verpleegkundige, een praktijkbegeleider of een afdelingsverpleegkundige. Het protocol moet drie maanden bewaard blijven voor het geval een afgewezen kandidaat in beroep gaat tegen de uitslag van het examen.